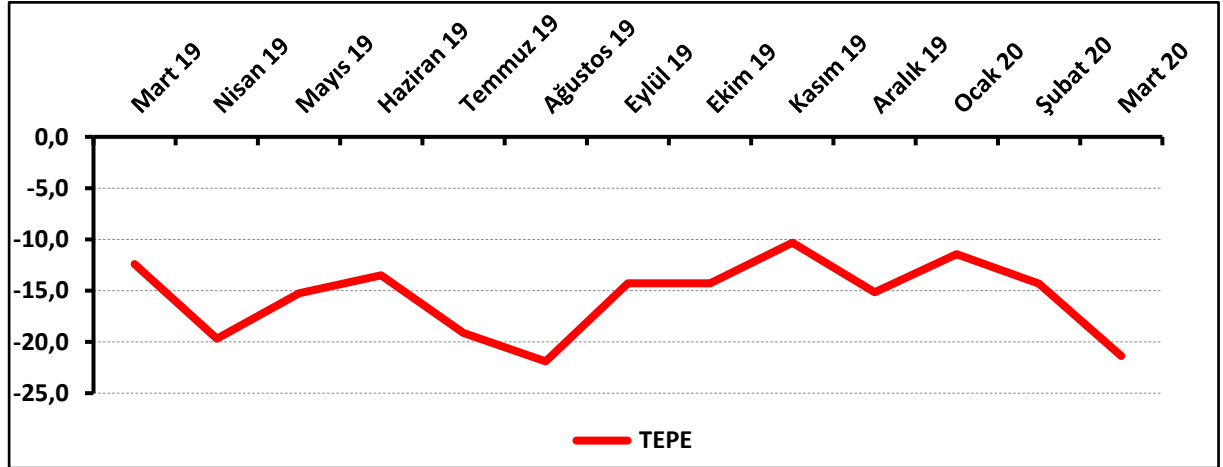

PERAKENDE GÜVEN ENDEKSİ, COVID-19 ETKİSİYLE SERT DÜŞTÜ

TEPE, COVID-19 salgınının etkisiyle¹ Mart 2020’de bir önceki aya göre 7,1 puan azalırken, bir önceki yılın aynı dönemine göre ise 9 puan azaldı. Perakende güveninin azalışında geçtiğimiz 3 ayda işlerin durumu ve gelecek 3 ayda satış beklentisi göstergelerindeki düşüş etkili oldu. “Elektrikli ev aletleri, radyo ve televizyonlar” sektörü, mart ayında perakende güveni artan tek sektör oldu. Bu artışta yaklaşık 25 milyon öğrenciyi kapsayan uzaktan eğitime geçişin etkili olduğu düşünülmektedir. AB-27 ve Euro Bölgesi ile karşılaştırıldığında Türkiye, geçen yıla göre AB-27 ve Euro Bölgesi’nden daha kötü performans sergiledi.

Perakende güveni geçen yıla ve geçen aya kıyasla azaldı

Mart ayında -21,4 puan değerini alan TEPE, geçen yılın aynı dönemine göre 9 puan, geçen aya göre 7,1 puan azaldı. TEPE değerinin geçen yıla ve geçen aya göre azalışında, geçtiğimiz 3 ayda işlerin durumu ve gelecek 3 ayda satış beklentisi göstergelerindeki azalış etkili oldu.

Şekil-1. TEPE (Mart 2019 – Mart 2020)²**Tablo-1.** TEPE, Aylık Seri

	Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran	Temmuz	Ağustos	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık
2018	-15,3	-5,3	-10,9	-16,0	-17,7	-14,5	-8,9	-13,0	-16,9	-18,2	-20,1	-9,6
2019	-20,6	-20,2	-12,4	-19,7	-15,3	-13,5	-19,1	-21,9	-14,3	-14,3	-10,3	-15,2
2020	-11,4	-14,3	-21,4									

¹ Mart ayı Perakende Güven Endeksi Anketi Türkiye’de ilk COVID-19 vakasının görüldüğü 11 Mart’tan itibaren uygulanmaya başlamıştır.

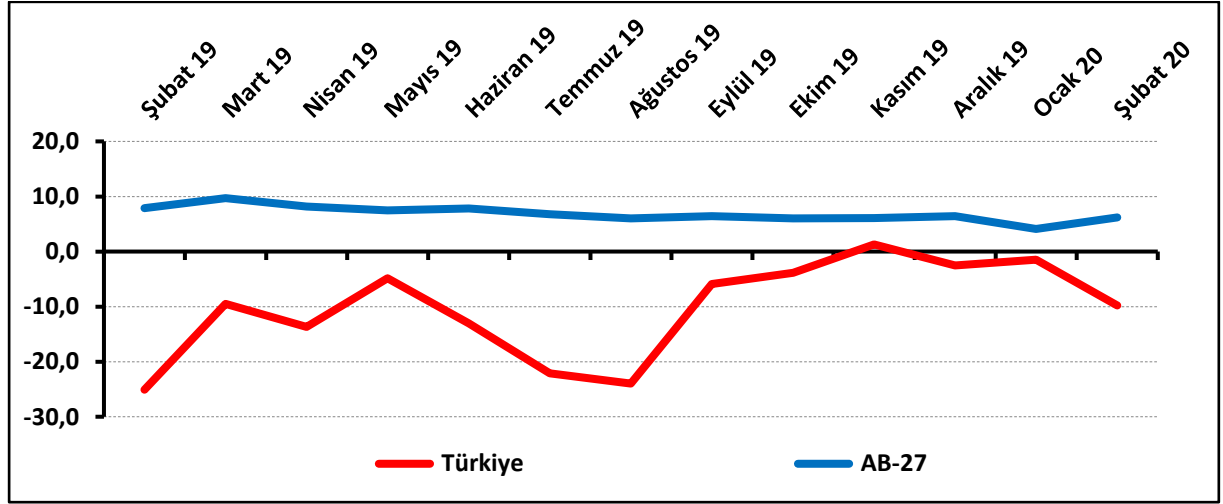
² Bülteindeki tablolar ve grafikler -aksi belirtilmediği- sürece mevsimsellikten arındırılmış serilere göre hazırlanmıştır.

Perakendecilerin satış beklentisi geçen yıla ve geçen aya kıyasla azaldı

Önümüzdeki 3 aya ilişkin satış beklentilerinin denge değeri Mart 2020’de -21,8 puan oldu. Buna göre önümüzdeki 3 aya ilişkin satış beklentileri, bir önceki aya göre 13,4 puan, bir önceki yılın aynı ayına göre 17 puan azaldı.

Mart 2020’de TEPE anketi katılımcılarının yüzde 26,3’ü önümüzdeki 3 ayda işlerinde iyileşme beklerken, yüzde 36,2’si işlerinde kötüleşme beklediğini belirtti. İşlerinde bir değişiklik beklemeyenlerin oranı ise, yüzde 37,6 oldu.

Şekil-2. Önümüzdeki 3 aya ilişkin satış beklentisi (Mart 2019 – Mart 2020)

Tablo-2. Önümüzdeki 3 aya ilişkin satış beklentisi

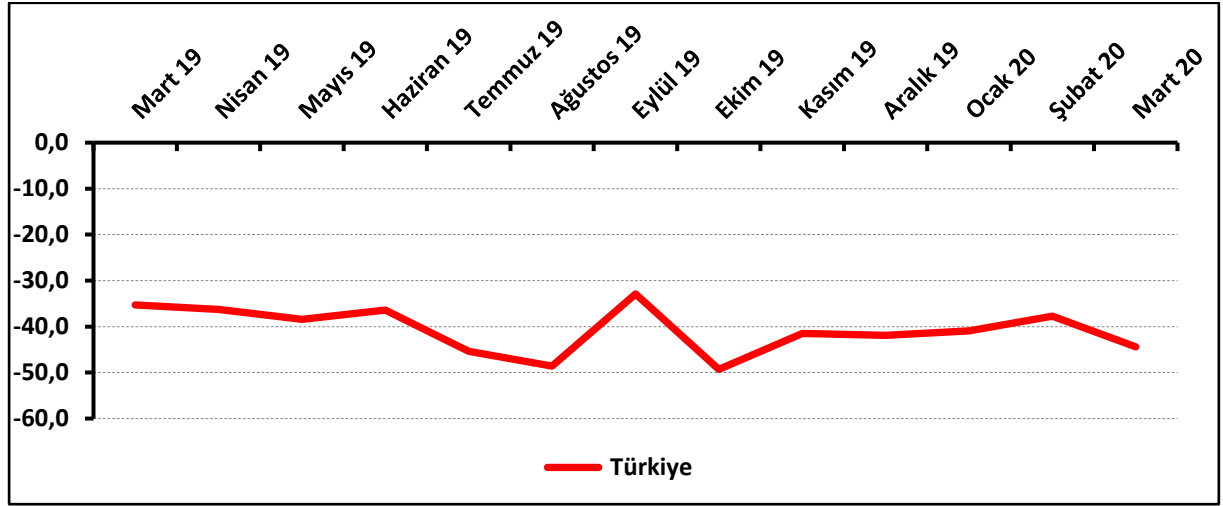
	Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran	Temmuz	Ağustos	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık
2018	-11,7	11,4	-1,3	-10,5	-17,1	0,2	0,1	-10,7	-16,7	-21,5	-20,8	6,2
2019	-20,2	-22,5	-4,8	-13,6	-3,9	-12,1	-23,7	-26,2	-6,1	-3,7	3,7	-10,0
2020	-1,0	-8,4	-21,8									

İşlerin durumu geçen yıla ve geçen aya kıyasla azaldı

İşlerin geçen yılın aynı dönemine göre durumu, Mart 2020'de -44,4 puan değerini alarak, Şubat 2020'ye göre 14,1 puan, Mart 2019'a göre 23,2 puan azaldı.

Mart 2020'de TEPE anketi katılımcılarının yüzde 16,3'ü geçen yılın aynı dönemine göre işlerinde artış olduğunu belirtirken, işlerinde düşüş olduğunu belirtenlerin oranı yüzde 60,7 olarak belirlendi. Geçen yıla göre işlerinde bir değişiklik olmadığını belirtenlerin oranı ise, yüzde 23,1 oldu.

Şekil-3. İşlerin geçen yılın aynı dönemine göre durumu (Mart 2019 – Mart 2020)

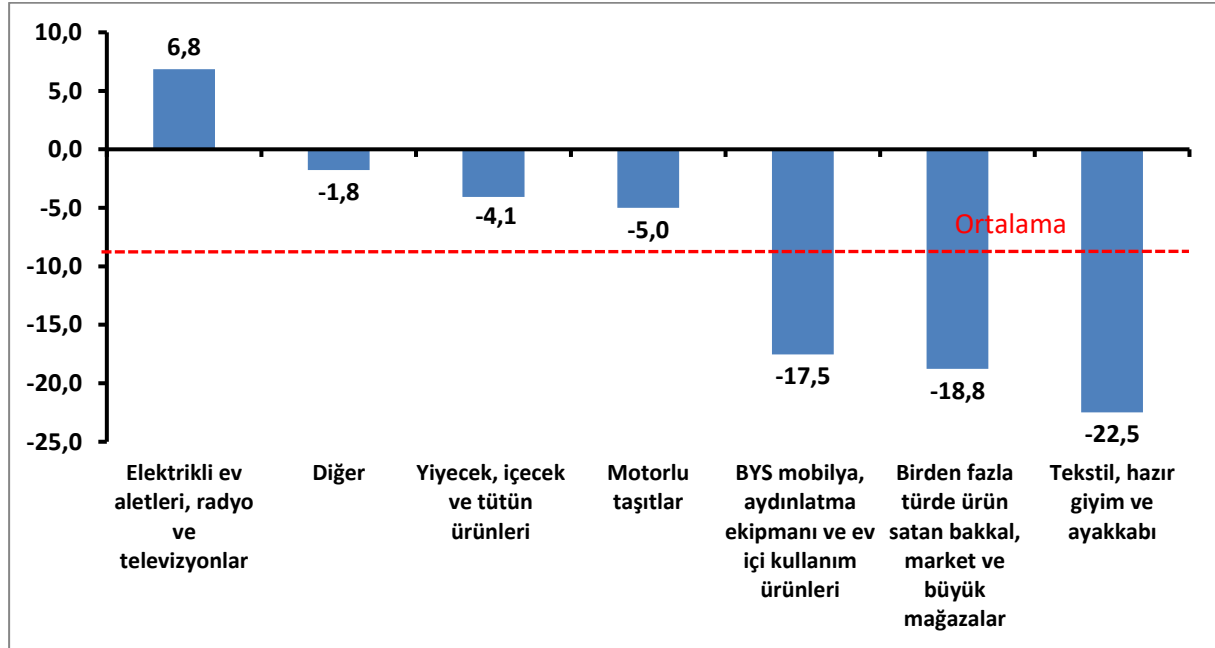
Tablo-3. İşlerin geçen yılın aynı dönemine göre durumu

	Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran	Temmuz	Ağustos	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık
2018	-37,6	-19,5	-31,1	-31,3	-31,7	-25,8	-30,5	-34,5	-43,5	-54,3	-59,0	-33,5
2019	-54,1	-51,4	-35,3	-36,3	-38,4	-36,4	-45,4	-48,6	-32,9	-49,3	-41,5	-41,9
2020	-40,9	-37,7	-44,4									

Perakende güveni sadece “elektrikli ev aletleri, radyo ve televizyonlar” sektöründe arttı

Perakende güvenine alt sektörler itibarıyla bakıldığında Mart 2020’de, geçen yılın aynı dönemine göre “elektrikli ev aletleri, radyo ve televizyonlar” sektörü dışındaki tüm sektörlerde azalış görüldü. “Elektrikli ev aletleri, radyo ve televizyonlar”, “diğer (akaryakıt istasyonu, eczane, parfümeri, nalbur, züccaciye, kırtasiye, vb.)”, “yiyecek, içecek ve tütün ürünleri” ve “motorlu taşıtlar” sektörleri ortalama değişimin üzerinde değer alırken, “Mobilya, aydınlatma ekipmanı ve ev içi kullanım ürünleri”, “birden fazla türde ürün satan bakkal, market ve büyük mağazalar” ve “tekstil, hazır giyim ve ayakkabı” sektörleri ortalama değişimin altında değer aldı.

Şekil-4. Alt sektör bazında TEPE’nin Mart 2020’da geçen yılın aynı dönemine göre değişimi (puan)

Perakendecilerin satış, istihdam, satış fiyatı beklentileri kötümser

TEPE anketine soru bazında bakıldığında Mart 2020’de, “geçtiğimiz 3 ayda işlerin durumu”, “önümüzdeki 3 ayda tedarikçilerden sipariş, satış, istihdam ve satış fiyatı beklentisi” ve “işlerin geçen yıla göre durumu” göstergeleri hem Mart 2019’a göre hem de Şubat 2020’ye göre azaldı. “Gelecek yıl mağaza sayısı beklentisi” göstergesi ise Şubat 2020’ye ve Mart 2019’a kıyasla artış gösterdi.

Tablo-4. TEPE soru bazında detaylı sonuçlar (puan)

Sorular	Endeks 03/2019	Endeks 02/2020	Endeks 03/2020	Bir önceki aya göre değişim 03/2020	Bir önceki yılın aynı ayına göre değişim 03/2020
Geçtiğimiz üç ayda işlerinizin gelişimi ne yönde oldu?	-46,7	-50,9	-54,6	-3,7	-7,9
Mevcut stok düzeyiniz hakkında ne düşünüyorsunuz? ³	14,2	16,3	12,3	-4,0	-1,9
Tedarikçilerden siparişlerinizin önümüzdeki üç ayda ne yönde değişeceğini düşünüyorsunuz?	-15,1	-22,2	-29,4	-7,2	-14,3
Satışlarınızın önümüzdeki üç ayda ne yönde değişeceğini düşünüyorsunuz?	-4,8	-8,4	-21,8	-13,5	-17,1
İstihdam ettiğiniz personel sayısının önümüzdeki üç ayda ne yönde değişeceğini düşünüyorsunuz?	0,5	2,0	-8,6	-10,6	-9,1
Satış fiyatlarınızın önümüzdeki üç ayda ne yönde değişeceğini düşünüyorsunuz?	35,8	39,0	27,9	-11,0	-7,9
İşleriniz geçen yılın aynı dönemine göre bu yıl nasıl gelişti?	-35,3	-37,7	-44,4	-6,7	-9,1
Mağaza sayınızın gelecek yıl nasıl değişmesini bekliyorsunuz?	4,7	6,0	6,1	0,2	1,4

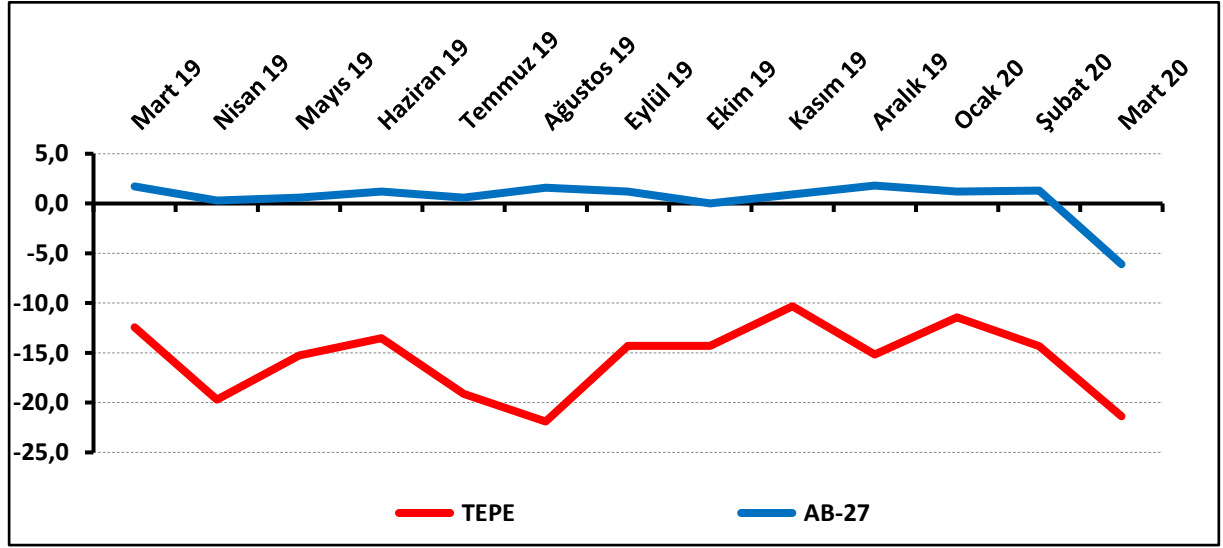
³ Stok düzeyinde pozitif değer stok düzeyinin normalin altında olduğunu ifade etmektedir.

Tablo-4’deki (-) değerler negatif beklentilerin pozitif beklentilerden fazla olduğunu ifade etmektedir.

AB’de perakende güveni geçen yıla ve geçen aya kıyasla azaldı

AB-27 Perakende Güven Endeksi, Mart 2020’de -6,1 puan değerini aldı. AB-27’de perakende güveni bir önceki aya göre 7,4 puan, geçen yılın aynı dönemine göre 7,8 puan azaldı. Türkiye, geçen yılın aynı dönemine kıyasla AB-27 ve Euro Bölgesi’nden daha kötü performans sergiledi.

Şekil-5. TEPE ile AB-27 Perakende Endeksinin karşılaştırılması (Mart 2019 – Mart 2020)

Tablo-5. AB-27

	Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran	Temmuz	Ağustos	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık
2018	5,7	5,1	2,7	1,1	2,4	2,6	1,9	3,2	4,3	1,0	1,3	1,7
2019	-0,4	0,2	1,7	0,3	0,6	1,2	0,6	1,6	1,2	0,0	0,9	1,8
2020	1,2	1,3	-6,1									

Perakende güveninde Türkiye, geçen yıla göre değişimde AB-27 ve Euro Bölgesi'nden daha kötü performans sergiledi

AB-27 ülkeleri ve Türkiye'nin Perakende Güven Endeksi değerlerine bakıldığında Yunanistan, mart ayında geçen yıla göre en fazla artış yaşayan ülke oldu. Yunanistan'ı; İsveç, Belçika ve Slovakya takip etti. Endeks değeri geçen yıla göre en fazla düşen ülkeler ise sırasıyla Malta, Finlandiya ve Avusturya oldu. Bir önceki aya göre en fazla artış da Sırbistan'da yaşandı. Perakende Güven Endeksinde, Mart 2019'a göre azalış Euro Bölgesi'nde 8,6; AB-27'de 7,8 oldu. Şubat 2020'ye göre değişim incelendiğinde ise Türkiye'nin, AB-27 ve Euro Bölgesi'nden daha iyi performans sergilediği görüldü.

Tablo-6. AB-27 Ülkeleri** ve Türkiye'nin Perakende Güven Endeksi karşılaştırmaları (Mart 2019 ve Şubat 2020'ye göre)

Ülkeler*	Mart 2019'a göre Perakende Güven Endeksi'ndeki Değişim (Puan)***	Şubat 2020'ye göre Perakende Güven Endeksi'ndeki Değişim (Puan)
Yunanistan	13,9	-6,2
İsveç	6,1	-4,9
Belçika	3,0	-13,5
Slovakya	1,9	2,2
Sırbistan	1,9	2,4
Çek Cumhuriyeti	1,6	-5,3
Litvanya	-0,9	-4,6
Fransa	-1,3	-2,6
Makedonya Cumhuriyeti	-1,6	0,0
Romanya	-2,2	-5,8
Bulgaristan	-2,9	-4,9
Portekiz	-3,1	-4,5
Arnavutluk	-3,9	-6,2
Karadağ	-4,6	-4,8
Polonya	-4,9	-1,5
Estonya	-5,7	-7,1
Güney Kıbrıs	-5,8	-3,4
Hollanda	-6,6	-2,8
İtalya	-6,7	-9,9
AB-27	-7,8	-7,4
Letonya	-7,9	-9,0
Euro Bölgesi-19	-8,6	-8,1
Türkiye	-9,0	-7,0
Hırvatistan	-9,6	-13,5
İspanya	-11,4	-3,3
İrlanda	-12,0	-13,5
İngiltere	-13,4	-0,6
Danimarka	-13,5	0,3
Macaristan	-14,5	-4,2
Slovenya	-14,8	-21,9
Almanya	-16,9	-13,7
Avusturya	-17,1	-10,3
Finlandiya	-17,9	-6,8
Malta	-50,9	-21,9

*Eurostat tarafından Temmuz 2017'den itibaren Makedonya, Karadağ ve Sırbistan; Ocak 2019'dan itibaren İrlanda; Haziran 2019'dan itibaren Arnavutluk ülke verilerine eklenmiştir.

** Birleşik Krallık, 31 Ocak 2020'de Avrupa Birliği'nden ayrıldı.

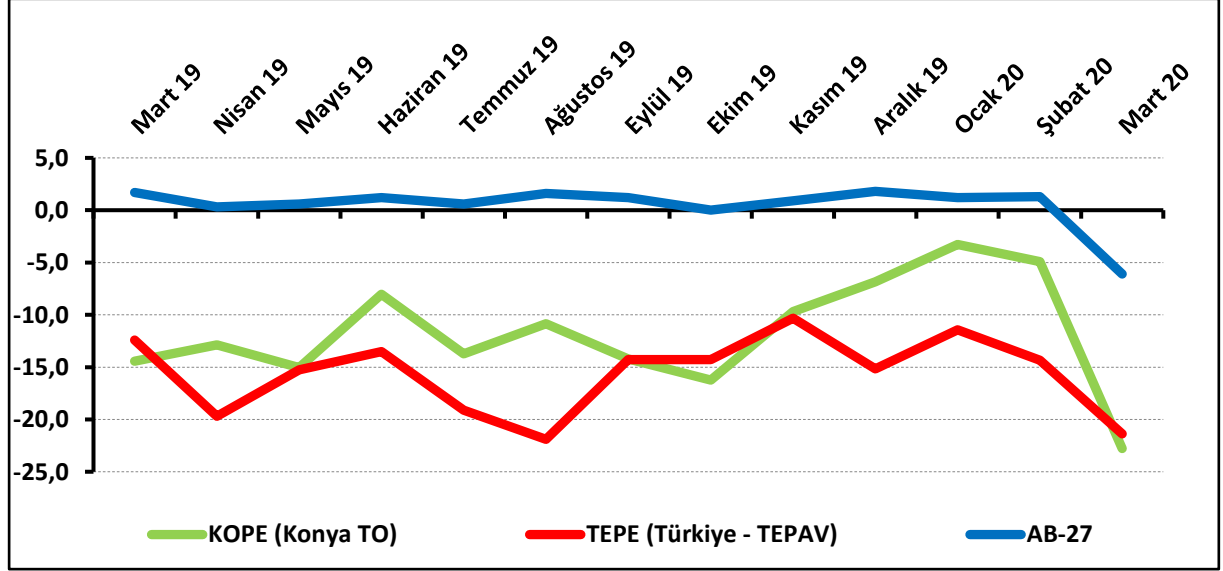
***Sıralama Mart 2019 değişimine göre yapılmıştır.

Konya'da perakende güveni Türkiye genelinden daha kötü performans sergiledi

TEPAV ve Konya Ticaret Odası (KTO) işbirliğinde gerçekleştirilen Konya Perakende Güven Endeksi (KOPE) kapsamında, Şubat 2012'den bu yana Konya'da faaliyet gösteren 300 perakendeci ile her ay yüz yüze anketler yapılıyor.

Mart ayında TEPE, -21,4 puan değerini alırken KOPE -22,8 puan değerini aldı. KOPE, geçen yılın aynı dönemine göre 8,3 puan, TEPE 8,9 puan azaldı. KOPE değeri bir önceki aya göre ise 17,9 puan azaldı. Konya perakendesi, mart ayında Türkiye genelinden ve AB-27'den daha kötü performans sergiledi.

Şekil-6. KOPE, TEPE ile AB-27 Perakende Endeksinin karşılaştırılması (Mart 2019 – Mart 2020)

Tablo-7. Konya Perakende Güven Endeksi

	Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran	Temmuz	Ağustos	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık
2018	6,2	3,0	-1,3	-3,1	-0,4	-0,1	3,4	-3,2	-7,4	-8,4	-14,4	6,2
2019	-15,8	-17,0	-14,4	-12,9	-15,1	-8,0	-13,7	-10,9	-14,2	-16,2	-9,7	-6,8
2020	-3,3	-4,9	-22,8									